

Id-Dipartimenti tal-Malti fil-Kulleġġi ta' Malta u Ghawdex

L-Eżamijiet ta'
Nofs is-Sena 2017 - 2018

IL-LIVELLI

7 - 8

IS-SEBA' SENA

IL-MALTI (Il-Fehim mis-Smigh)

IL-HIN: 15-il minuta

Il-Karta tal-Ghalliema

Gwida ghat-Tmexxija tal-Eżami tal-Fehim mis-Smigh

1. L-ghalliema tal-Malti li se jmexxu l-eżami tas-smigh isellmu lill-istudenti u wara li jitqassmu l-karti tal-eżami tas-smigh jghidulhom: ***“Bongu. Nitlobkom biex tiktbu isimkom, kunjomkom u l-klassi fil-post ipprovdut fil-karta ta’ quddiemkom.”***
2. Meta l-ghalliema jaraw li l-istudenti lestew, jghidulhom: ***“Issa se tinqralkom l-ewwel silta. Nitlobkom toqoghdu attenti ghall-qari. Ma tistghux tiktbu jew tahdmu l-eżerċizzji waqt li tkun qed tinqralkom is-silta.”***
3. L-ghalliema jaqraw l-ewwel silta kollha b’ritmu meqjus u meta jispiċċaw mill-qari jghidu lill-istudenti: ***“Issa se jinqralkom l-istruzzjonijiet u l-eżerċizzji li tridu tahdmu fuq is-silta li ghadkom kemm smajtu. Tistghu tahdmuhom waqt li qed tinqara. Infakkarkom li s-silta ser terġa’ tinqralkom darb’ohra.”***
4. L-ghalliema jaqraw l-istruzzjonijiet u l-eżerċizzji kollha kif hemm fil-karta. Wara dan il-qari l-istudenti jingħataw ftit hin biex jaħdmu qabel ma jibda t-tieni qari tal-ewwel silta. Wara jghidu lill-istudenti: ***“Issa se tinqralkom ghat-tieni u l-aħħar darba s-silta flimkien mal-istruzzjonijiet u l-eżerċizzji. Tistghu tkomplu tahdmu waqt dan il-qari.”***
5. Kif l-ghalliema jtemmu t-tieni qari jagħtu ftit hin biex l-istudenti jkomplu jaħdmu l-karta. Wara jghidu lill-istudenti: ***“Issa se tinqralkom it-tieni silta. Nitlobkom toqoghdu attenti ghall-qari. Ma tistghux tiktbu jew tahdmu l-eżerċizzji waqt li nkun qed tinqralkom is-silta.”***
6. L-ghalliema jaqraw it-tieni silta kollha b’ritmu meqjus u meta jispiċċaw mill-qari jghidu lill-istudenti: ***“Issa se tinqralkom l-istruzzjonijiet u l-eżerċizzji li tridu tahdmu fuq is-silta li ghadkom kemm smajtu. Tistghu tahdmuhom waqt li qed naqra. Infakkarkom li s-silta ser terġa’ tinqralkom darb’ohra.”***
7. L-ghalliema jaqraw l-istruzzjonijiet u l-eżerċizzji kollha kif hemm fil-karta. Wara dan il-qari l-istudenti jingħataw ftit hin biex jaħdmu qabel ma jibda t-tieni qari tas-silta.
8. L-ghalliema jghidu lill-istudenti: ***“Issa se tinqralkom ghat-tieni u l-aħħar darba s-silta flimkien mal-istruzzjonijiet u l-eżerċizzji. Tistghu tkomplu tahdmu waqt dan il-qari.”***
9. Hekk kif tgħaddi kwarta mill-bidu tal-eżami, l-ghalliema jghidu lill-istudenti: ***“Il-hin tal-eżami għadda. Jekk jogħġbokom ieqfu mill-kitba u se jingabru il-karti. Grazzi.”***
10. L-ghalliema għandhom jaraw li l-karti kollha tal-eżami tas-smigh jingabru qabel l-istudenti jistghu jkomplu bl-eżami tal-qari u l-kitba.

Il-Qari tal-Ewwel Silta: **Il-Furketta**

Il-furketta ġiet ivvintata ferm wara l-imġharfa u s-sikkina. L-ewwel furketta kienet magħmula minn żewġ ponot. In-nies kienu jippreferu jużaw is-swaba' ta' jdejhom biex jieklu. L-ewwel furketta li rifset fil-kontinent Ewropew kien f'Venezja madwar is-seklu 11. Madanakollu l-Venezjani kienu jqisu l-furketta bħala skandlu kontra Alla, li tana s-swaba' biex nieklu bihom! Fl-Ewropa, il-frieket bdew jintużaw biss għall-ikel li jdellek.

Il-furketta kisbet il-popolarità għall-habta tas-seklu 16. Il-furketta kompliet tikseb il-popolarità tagħha meta bdiet diehla l-idea ta' iġjene. Biss l-irġiel xorta qagħdu lura milli jużawha għax kienu jqisuha bħala xi haġa tan-nisa. Il-furketta, simili ta' kif inhi illum, ġiet ivvintata fil-Ġermanja lejn nofs is-seklu 18. Illum il-ġurnata, il-furketta hija ferm aktar popolari mill-imġharfa u s-sikkina.

Jeżistu madwar 40 tip differenti ta' furketta, kollha b'użu speċifiku. Fosthom hemm tal-barbikju, tal-laħam, tal-ħut, tal-ġobon, tad-deżerta, tal-ġelat u tal-ispagetti. Skont l-etikett, meta tkun se tuża s-sikkina, il-furketta trid titpoġġa fuq in-naħa tax-xellug tal-platt.

(Addattament minn RM2000 Awwissu/Settembru 2016)

Tahriġ A. Imla l-vojt skont dak li smajt fis-silta.

(5 marki)

1. Il-furketta ġiet ivvintata wara _____ u s-sikkina.
2. In-nies kienu jippreferu jużaw _____.
3. Fil-kontinent Ewropew, il-furketta rifset għall-ewwel darba f' _____.
4. L-irġiel kellhom l-idea li l-furketta ma kinitx għodda għalihom iżda biss _____.
5. Jeżistu madwar 40 tip differenti ta' furketta fosthom tal- _____ u tal- _____.

Il-Qari tat-Tieni Silta: **Ma kienx ġurdien**

Kien is-Sibt fil-ġħodu. It-tewmin, Lara u Emma kienu medhija fil-kċina. Lara kienet qed tiżbarazza u Emma kienet qed tipprepara l-ikel.

Lara semgħet it-tħaxwix. Qalet lil Emma u waqfu jissemmgħu. Mad-daqqa u l-ħin raw ġurdien għaddej fuq il-bank tal-kċina. Bil-fixkla, Lara waqqgħet munzell platti u Emma waqqgħet id-dqiq.

Lara qabdet l-ixkupa u Emma qabdet taġen. Lara, biex tipprowa taqbad lill-ġurdien, bdiet taġti daqqiet ta' xkupa mal-bank tal-kċina u tajret kollox minn fuq il-bank. Il-fruttiera mimlija laring, tuffieħ u għanbaqar waqgħet mal-art. Il-frott infirex mal-art! Il-ġurdien ħarab.

Emma dehrilha li ratu tiela' mal-bankijiet tal-kċina u tat daqqa ta' taġen u laqtet il-vetrina. Kulma kien hemm fiha waqa' mal-art. Kien hemm ħoss qawwi ħafna ta' ħġieġ jinkiser. Bil-ħasda, il-ġurdien tela' fejn kien hemm kollezzjoni ta' buqari tat-te. Lara u Emma marru jaqbzu fuq il-ġurdien u waqqgħu l-buqari kollha. Sadanittant il-ġurdien ħarab ġol-ġnien.

Ħarsu madwarhom u raw li mhux biss ma qabdux lill-ġurdien imma ġabu l-kċina fi stat ta' herba.

(Miktuba mill-istudenta Alexia Spiteri)

Taħriġ B. Wieġeb skont dak li smajt fis-silta.

(5 marki)

1. It-tewmin Lara u Emma kienu medhijin fil-_____.
2. Mad-daqqa u l-ħin raw _____ għaddej.
3. Il-fruttiera mimlija _____, tuffieħ u għajnbaqar, waqgħet mal-art.
4. Kien hemm ħoss qawwi ħafna ta' _____ jinkiser.
5. Mhux biss ma qabdux lill-ġurdien, imma ġabu l-kċina fi stat ta' _____.

Tmiem il-karta